

Gode, der kunde tænkes at producere dette Maastof; den vilde kun komme Landbrugerne paa enkelte mindre Dele af Landet til Gode. Men saa vil jeg nok spørge, om det vilde være forsvaerligt at bringe dette Offer; efter min Betragtning vilde det ikke være det. Jeg maa altsaa i Et og Alt fastholde mine Udtalelser fra Sagens første Behandling, der, som ærede Medlemmer ville erindre, gif ud paa, at jeg ikke kan gaa ind paa nogen vedvarende Beskyttelse for den indenlandfke Sukkerproduktion, at jeg heller ikke vil kunne gaa ind paa nogen almindelig midlertidig Beskyttelse for den indenlandfke Sukkerproduktion — derved forslaaer jeg en Beskyttelse, som ikke alene vil komme de nuværende Fabrikker til Gode, men komme enhver ny Fabrik til Gode i en given Tid — at jeg derimod vil kunne gaa ind paa eller i alt Fald ikke vilde reise nogen uovervindelig Modstand mod en Understøttelse til de nuværende Fabrikker, som kunde sætte dem istand til at føre Experimentet til Ende, vel at mærke, naar der i begge Rigsdagens Afdelinger maatte vise sig at være en stærk Tilbøjelighed til eller et stærkt Ønske om at gjøre dette Forsøg. Jeg betragter Endringsforslaget Nr. 2 som gaende netop i den af mig sidst nævnte Retning. Det er ikke ubilligt, at man yder Fabrikkerne dette; men denne Hjælp, som man yder dem, vil jo ikke sætte dem istand til at leve, dersom de ellers ere dødsdømte, eller til, dersom de kunne leve, da at leve synderlig bedre end hidtil. Den vil være temmelig virkningsløs ligeoverfor Fabrikkerne. Den maatte naaest betragtes som en Fyldestgjørelse for selve Landsthinget, som en Tilfredsstillelse af en Erang til at gjøre godt igjen, hvad man troede at have gjort galt i 1873. For Fabrikkerne vil denne Stenk af ca. 15,000 Kr. jo være uden al Betydning ligeoverfor Spørgsmaalet om at leve eller dø, eller Spørgsmaalet om, forsaavidt de skulle leve, paa hvilken Maade de da skulle leve.

Jessen: Jeg vil tillade mig at rette et Spørgsmaal til den ærede Minister. Dersom det nu ved nærmere Undersøgelse viser sig, at den Beregning af 8 pCt., hvortil man er kommen, ikke er korrekt, vil det da ikke være billigt i et følgende Aar, naar nysigtigere Oplysninger foreligge, at tilbagebetale de 6 pCt., som der rimeligvis yderligere vil være Tale om; thi det paastaas jo af de mest Sagtyndige, at Lighedsgrundningen ingenlunde er fyldestgjort ved disse 8 pCt., men at der dertil hører et Afslag af 14 eller 15 pCt. Spørgsmaalet er altsaa, med hvilken Lillid man skal modtage den nu givne Meddelelse, om man skal stole paa, at det, man er kommen til, er det Korrekte, eller om der kan være en Tvivl; thi i saa Fald vedblive vi her i Landsthinget stadig at have en Gjæld paa os til de 2 Sukkerfabrikker, og det synes jeg dog ikke, var værd.

Jeg mener i det Hele, at disse 15,000 Kr., hvorom der er Spørgsmaal, kunde man anvende bedre end ved at give dem til Sukkerfabrikerne, for hvilke det, som den ærede Minister ogsaa udtalte, ikke vil være af nogen stor Betydning, om de faae dem eller ikke; man kunde bedre anvende dem til at lade foretage de Undersøgelser, som min ærede Ven ligeoverfor mig (Breinholt) sætter saa megen Pris paa at faae foretagne i Udlandet. Der ved vilde disse 15,000 Kr. paa en ganske anden Maade komme hele Sukkerindustrien til Gode. Maafee kunne vi ved Sagens 3die Behandling forene os om at anvende Beløbet paa denne Maade.

Breinholt: Den ærede Finanzminister udtalte om de Undersøgelser, hvis Foretagelse Mindretallet i sin Betænkning har henstillet til hans Belvillie, at han i Grunden ikke faae, at der vilde kunne vindes synderlig ved dem, og at, saavidt han skjønne, forelaa der egentlig allerede nu tilstrækkelige Data til Bedømmelsen. Jeg turde dog maafee i saa Henseende henvise til selve Betænkningen, hvor Flertallet antyder, at med Hensyn til Arbejderforholdene vilde Fremtalsbelsen af en Roesukkerindustri her i Landet maafee under visse Eventualiteter kunne fremstaafe et ubeskjæftiget Proletariat, medens Mindretallet i sin Betænkning siger, at vi tro, at der derigjennem vil kunne Kaffes Landarbejderbefolkningen en bedre Stilling. Det viser dog udtrykkelig, hvor haardt man trænger til Undersøgelser, naar et Udvalg paa 9 Medlemmer kan dele sig saaledes, at de 5 Medlemmer tro, at Roesukkerindustrien er saa skabelig med Hensyn til Arbejderforholdene, at den kunde tænkes at fremkalde et ubeskjæftiget Proletariat, medens et Antal af 4 Medlemmer tror, at den paa flere Maader vil kunne betydelig forbedre Landarbejdernes Stilling. En lignende Differentis fremtræder, om end ikke i en saa udpræget Grad, saa dog som ganske sikkert antydet, i Flertallets og Mindretallets Stilling ligeoverfor Agerdykningsspørgsmaalet, idet Flertallet udtaler, at det ikke kan se, at denne Industri er af nogen Betydning for Landets Agerbrug i dets Helhed. Det er egentlig dets Hovedargument til ikke at stille denne Industri anderledes end hidtil, medens Mindretallet staar paa den modsatte Side. Der foreligger ganske vist for mig tilstrækkelige Data, ligesom jeg efter den ærede Finanzministers Antydninger maa tro, at de ogsaa for ham ere tilstrækkelige; men det er Ulykken, at disse Data mangle Troværdighed og Autentisitet, hvilket de kun kunne faae, naar Undersøgelserne ere anstillede af Regjeringen, og det er derfor, at jeg vilde sætte stor Pris paa, at saadanne Undersøgelser bleve foretagne.

Mourier-Petersen: Jeg kan ikke lægge den særlige Vægt paa den sociale Side af denne